

AMPLISSIMIS ATQVE

CLARISSIMIS VIRIS PIETATE, PRV-

dentia, eruditione, & virtute præstantibus, Consulibus ac Se-

natoribus inclite ac omnium laudatissimæ vrbis Noribergæ, Dominis

fuis perpetua obseruantia colendis, Leonhartus Fuchius

Medicus S P D.

ANNVS iam agitur decimus tertius, Patres amplissimi, postquam Nicolaum Myrepsum Alexandrinum mea opera in latinum sermonem conuersum, anteaq; à nullo vnquam editum, nomini vestro consecraui. Consilij verò mei hæc planè tum ratio erat. Sperabam hunc autorem plurimū vtilitatis tum medicis, tum eorundem ministris pharmacopœis allaturum, quod maxima pars earum quæ hodie in officinis ipsorum prostant compositionum ab illo descripta sit. Verum quum paulo post animaduertentem pharmacopœorum magnam partem, fortè quod rudiores sint quam vt quæ illic habentur assequi possint, ad huius autoris lectionem se accommodare satis haud posse, Medicamentarium librum, in quo non tantum Nicolai, sed & aliorum omnium quæ hodie vsurpantur compositiones legitimæ, veræ, integræ, & ex ipsis fontibus haustæ & erutæ habentur, conscripsi, & reliquis tribus quos olim de compositione medicamentorum in communem vsum medicinæ studiosorum edidi, vt inter illos ordine secundus esset, adiunxi. Vt autem facilius tum à medicis, tum à pharmacopœis omnia assequerentur, singulis propemodum rescriptis ac medicamentorum formulis, annotationes luculentas, in quibus tum lectionum varietatem ostendi, tum obscuriores voces disertè explicaui, adijcere volui. Complures quoq; compositiones, quæ in prima editione penitus desiderantur, addidi. Multa denique alia de medicamentorum præparatione, & alijs quibusdam pharmacopœis cognitu summè necessarijs, quæ itidem in priore editione non habentur, inserui, adeo vt vniuersum hoc opus, propter quam plurimos locos castigatos, auctos, & multifariam locupletatum, quasi recens natum esse videatur. Hunc verò omnem laborem ideo suscepi, vt pharmacopœi tandem haberent Medicamentarium librum, vnde tuto sua medicamenta ac formulas

E P I S T O L A

componere ac struere possent. In confesso enim est hæctenus singulos, singulos suos libros ex quorum præscripto sua medicamenta confecerunt, eosq; non solum corruptos ac mirificè deprauatos, ac monstrosis portentosisq; vocabulis, quæ superioris sæculi barbaries inuexit, miserè fœdatos & cõtaminatos, sed & mutilos habuisse. His libris, conuiuentibus interim medicis, earum rerum æquè ac illi imperitis, plurimis annis, nullo prohibente, cõfidenter & perfriçta fronte, maximo reipublicæ, & ægrorum, detrimento atq; periculo in vniuersum omnes vsi sunt ad hæc vsq; tempora, quum Valerij Cordi, iuuenis maximè spei, & qui supra ætatem varia rerum cognitione præditus, & non vulgari eruditione ornatus fuit, vestro, ni fallor hortatu & impulsu conscripta, pharmacorum conficiendorum ratio, Dispensatorium vulgò vocant, in publicum typis excusa prodiret. Nam tum reperiuntur, qui priorum temporum infelicitatem deplorantes & agnoscentes, suos medicamentarios libros, in quibus multæ medicamentorum compositiones nulla arte cõstructæ, nullo fatis constanti autore inscriptæ, & plerunq; etiã veteratoria fide dimidiatæ inerant, abiecerunt, & è Cordi præscripto formulas suarum officinarum struere cœperunt, & etiam nũ hodie conficiunt. Et si verò Cordi labor maximam meretur laudem, quod in ea ætate constitutus, & eo tempore quo res herbaria summa caligine obruta fuit, tantum præstare potuerit, tamen quum ei græcum Nicolaum videre haud contigit, aliaq; nõnulla ætas iuuenilis ipsum plenè assequi prohibuit, operæ precium me facturũ putavi, si etiam post illum Medicamentariũ librum, in quo compositiones omnes integræ, ab ipsisq; fontibus petitæ, & ab omnibus erroribus repurgatæ haberentur, & cuius normam deinceps pharmacopœi in suis cõponendis ac conficiendis medicamentis sequantur, relictis vulgaribus & ineptis, ac corruptissimis antidotarijs, siue, vt vocant, dispensarijs, cõcinnarem. In quo etiam excudendo, ad euitandos complures errores, id vnicè à me curatum est, vt ponderum nomina, non notis vt hæctenus fieri solitum est, sed integris literis scriberentur, & singula simplicia, medicamentum constituentia, cum suis ponderibus, versus vnicum tantum cõstituerent, ne inter se mista & confusa, negligentia pharmacopœorum, aliqua omitterentur, & compositio ipsa labefacteretur, minusq; efficax redderetur. Nihil verò dubito quin hic meus labor

Valerij Cordi laus.

labor in varias hominum reprehensiones incurrat. Nam quidam tanquã superuacaneam meã operã damnabunt, quod post doctissimorũ virorum ea de re scripta, ipse etiam aliquid edere voluerim. Quidã etiã culpabunt, quod in aliorũ erratis refutãdis, inq; mea defendẽda sententia immodicus fuerim. Verũ priores nõ satis perspectũ habent, quã difficilis nec ad huc satis explicata de cõpositione medicamentorũ tractatio, ita vt multorũ industriam ac diligentia requirat. Posteriores haud intelligunt, quantũ vnus medicamenti simplicis ignorantia, aut falsa interpretatio toti cõpositioni incõmodi afferat. Proinde vt vera retineãtur & asserãtur, illegitima verò eijciantur, omnib: veritatis amantib: acriter contendendũ erit. Quare istorũ hominum iudicia deprauatissima nihil moror. Satis erit si ex hac mea opera ad solidioris medicinæ studiosos utilitas aliqua perueniat, & hinc pharmacopœi sua medicamenta rectius cõponere discãt. Hos igitur meos qualescunq; labores, magna tamẽ diligentia cõfectos, nomini vestro nuncupare tribus de causis volui. Vna quidem, quod ob maxima vrbis vestræ ornamenta dignos vos iudicẽ, quos agminatim docti suspiciãt, colãt, venerentur, suisq; in scriptis laudibus in cœlũ vsq; euehãt. Nã vt aliqua, obiter saltem, referã, nõne hoc omniũ præstantissimũ est, & quo nullũ aliud maius inueniri potest ornamentũ, quod in vrbe vestra Dei verbũ purè sonat, adeoq; hæc ipsa templũ Dei, & hospitium sit Ecclesiæ verè inuocantis ac celebrantis Deum: Quare quũ in ea multi quotidie ad audiendũ Dei verbũ, ad preces, & ad gratiarũ actiones conueniant, fieri nequit, quin Deo curæ sit, & ab ipso seruetur, totaque vestra gubernatio ac respublica salutaris. Rectè enim à Dauide dictum est: *Beatus populus cuius dominus Deus est.* *Psalm. 144.* Quod ad docentiũ apud vos cœtũ attinet, nõ profecto postrema laus est vrbis vestræ, quod doctrinam Ecclesiæ semel receptã, inter pericula varia constanter retinuerit syncerã & incorruptã. Et quũ hodie Sacramentariorũ de cœna Dominica error omnib: pijs & vere Christianis summè detestandus recrudescat, & passim per multas grassetur Ecclesias, tamẽ maxima cura & vigilantia tũ vestra, tũ docentiũ factũ est, ne locũ in vrbe vestra vnquã cõsecutus sit. Laudata insuper semper fuit ab omnib: iudiciorũ vrbis vestræ, & gubernationis seueritas atq; iusticia, Senatorũ prudentia, ciuiũ concordia, obedientia, artificum omnis generis singularis industria et dexteritas. Quid

EPISTOLA NUNCUPATORIA.

multa? totius ciuitatis *iothrafiæ*, ordo mirabilis, tranquillitas, & modestia. Quibus sanè rebus id consecuti estis, vt vrbs vestra inter omnes alias Germaniæ nostræ vrbes hactenus primas tenuerit. Deniq; quum in plerisq; alijs Germaniæ ciuitatibus, & ijs quidem maximis, tantus sit non solum in cibo & potu, atq; vestitu, alijsq; rebus luxus, vt præ illis aulæ Principum fore deant, apud vos certè nullo non tempore in omnibus iam dictis spectata & commendata frugalitas fuit. Quibus sanè rebus id consecuti estis, vt multorū, præsertim bonorum & eruditorum hominū vobis fauorem & beneuolentiā insignem cōciliaueritis. Altera causā cur hos meos labores vobis inscripserim hæc fuit, quod non ignorabam urbem vestram totius nostræ Germaniæ esse veluti singulare & publicum Emporium, vnde aliarū ciuitatum Pharmacopœi sua sibi comparant medicamenta. Nisi igitur vrbs vestræ officinæ probè medicamentis omnis generis instructæ fuerint, profecto calamitas illa non solum vestra, & vestrorum ciuium erit, imò ad alios etiam, qui inde medicamenta sua corradunt, dimanabit. Vt autem tales sint officinæ vestræ, quales esse debent, quatuor ij libri de medicamentorum compositionibus, quos nomini vestro dedico, præstabunt, modò in ijs legendis, ac euoluendis seduli fuerint. Tertia causa cur vos censores & tutores huius mei laboris delegerim hæc fuit, vt vestri beneficij memoriam recolerem. Nam non excidit mihi, quàm liberales & munificos vos quum Nicolai Myrepsi conuersionem latinam vobis nuncuparem ergà me exhibueritis. Odio igitur dignus omnium essem, si non qualicumque hac animi mei significatione gratitudinem meam declararem. Vtinam verò decenti quadam ratione quàm vobis omnibus & reipublicæ vestræ ex animo benè cupiam, significare possem. Deum certè patrem Domini nostri Iesu Christi, conditoris mundi, & rerū omnium conseruatoris oro & obtestor, vt ornamenta vrbs vestræ præclarissima facta, tecta, salua & integra, vsq; ad diem aduentus filij sui bonis omnibus toto pectore expetendam seruare ac custodire dignetur, Ecclesiamq; æternam semper sibi in vrbe vestra colligere, & eiusdem rempublicam indies florentiorem, ornatiorem, & ampliorem reddere velit. Quod vt fiat, faxit Iesus seruator noster, qui cum patre, filio, & spiritu sancto sit benedictus in omne æuum. Amen. Bene valete, Tubingæ ex ædibus nostris. Calendis Iulij, 1566.

AD